

Miejski Ogród Zoologiczny w Łodzi

Miejski Ogród Zoologiczny w Łodzi, znany pod nazwą handlową Orientarium ZOO Łódź – ogród zoologiczny, znajdujący się na terenie Parku na Zdrowiu przy ul. Konstantynowskiej 8/10 w Łodzi, założony w 1938 roku i kompleksowo przebudowany w 2022 roku.

Największą atrakcją łódzkiego ogrodu jest tytułowe orientarium – najnowocześniejszy w Europie kompleks hodowlany poświęcony Azji Południowo-Wschodniej, którego powstanie było głównym celem przebudowy obiektu w 2022 roku. Od tego roku łódzkie zoo stało się miejscem życia dla 3350 zwierząt z 554 gatunków, m.in. jako jedyne w Polsce prezentując ariranie amazońskie, orangutany sumatrzańskie, krokodyle gawialowe, czy psy leśne.

Powstanie

Ogród zoologiczny powstał na ostatnim skrawku dawnej Puszczy Łódzkiej, w części miasta zwanej Zdrowie. Zajmował wówczas obszar 8,9 ha. Dokładna data otwarcia ogrodu pozostaje nieznana. W łódzkich archiwach nie zachowały się żadne dokumenty, za początek jego istnienia przyjęto moment ukończenia budowy parkanu, co miało miejsce jesienią 1938 roku. Pierwszym mieszkańcem zoo był jeleń o imieniu Boruta, który przywędrował do centrum miasta i został złapany na placu Reymonta.

II wojnę światową łódzki ogród przetrwał w całkiem dobrej kondycji, a po jej zakończeniu trafiła tu znaczna część zwierząt ze zniszczonego ogrodu zoologicznego we Wrocławiu. W 1950 roku łódzkie zoo powiększyło swój obszar niemal dwukrotnie, do 16,64 ha.

Ogród systematycznie się rozwijał. W latach pięćdziesiątych XX wieku powstał duży skalny wybieg dla pawianów, który wkrótce stał się wizytówką łódzkiego zoo. Pierwszą stałą wystawę ryb w zoo otwarto w maju 1956 roku. W roku 1968 oddany został do użytku pawilon dla dużych kotów, połączony z kompleksem nowoczesnych wybiegów.

Jubileusz 50-lecia ogrodu zbiegł się z wybudowaniem przestronnego budynku żyrafiarni oraz dużego, trawiastego wybiegu dla tych zwierząt, a na 60-lecie powstał szpital i kwarantanna weterynaryjna.

Od 1991 roku zoo uczestniczy w Międzynarodowym Systemie Rejestracji Gatunków (ang. *International Species Information System – ISIS*).

W 1996 do łódzkiego zoo – jako pierwszej tego typu placówki w Polsce – sprowadzono lwy azjatyckie.

XXI wiek

W 2001 roku, w pobliżu wybiegów żubrów i bizonów, oddana została do użytku stajnia antylop połączona z ekspozycją ptaków. W tym samym roku większość ptaków drapieżnych i sów przeprowadziła się do nowych wolier z ekspozycją za szybami.

Wiosną 2004 roku otwarto całoroczny pawilon niedaleko żyrafiarni, w którym zamieszkały dikdiki żwawe, rozmaite ptaki oraz południowoamerykańskie żaby. Rok później za lwiarnią powstała duża woliera dla ptaków i żółwi wodnych. Południowa część lwiarni została zmodernizowana i zajmują ją serwale.

W kwietniu 2011 roku otworzono pawilon motylarni.

W ciągu ostatnich lat został urozmaicony plac zabaw dla dzieci. Także z myślą o najmłodszych istnieje mini zoo, kompleksowo przebudowane w 2022 roku, gdzie najmłodsi mają bezpośredni kontakt ze zwierzętami.

18 maja 2013 roku, przed wejściem do łódzkiego zoo, uroczyście odsłonięto pomnik Maurycego i Hawranka, będący ósmą rzeźbą stworzoną w ramach projektu Łódź Bajkowa.

3 grudnia 2015 podano do publicznej wiadomości plan budowy nowoczesnego pawilonu pod nazwą „Orientarium”. W budynku mają znaleźć się m.in. nowe gatunki zwierząt, w tym orangutany, langury, pantery mgliste oraz rekiny. Pawilon w całości miał zostać oddany do użytku zwiedzających w 2020, w praktyce jednak prace trwały do 2022 roku.

22 czerwca 2016 roku Ogród został przekształcony w miejską spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

Od 3 października 2024 prezesem zarządu Miejskiego Ogródu Zoologicznego w Łodzi jest Łukasz Goss, a od 8 maja 2025 roku ogród stał się częścią Holdingu Łódź spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

W listopadzie 2024 r. Orientarium otrzymało Certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej w konkursie na Najlepszy Produkt Turystyczny.

Słonie łódzkiego zoo

22 stycznia 2016, po ponad dwóch latach walki z chorobą zwyrodnieniową stawów i zaburzeniami krążenia w nogach, zmarła niemal 54-letnia słońca Magda – jeden z najstarszych słoni indyjskich w Europie. Magda została sprowadzona do łódzkiego zoo w 1963 roku wraz z dwiema innymi słońcami: Indią i Kingą. Wszystkie trzy urodziły się na wolności.

Kingę przeniesiono później do Ogródu Zoologicznego w Krakowie. India towarzyszyła Magdzie aż do swojej śmierci w 2008 roku.

Obiekty

- Orientarium – pawilon hodowlano-wystawienniczy poświęcony faunie Azji Południowo-Wschodniej. Budynek o powierzchni użytkowej 33 000 m² posiada trzy kondygnacje (w tym jedną podziemną). Obiekt składa się z 4 części:
 - Słoniarnia – wyposażonej w duży wybieg z basenem, w którym zamontowano okno umożliwiające obserwację kąpiących się słoni przez widzów znajdujących się poniżej poziomu lustra wody.
 - Strefa Świątynna – zamieszkują tu takie zwierzęta jak: makaki wanderu, tapir malajski, wyderki orientalne. Część tej ekspozycji zaaranżowana została na ruinę buddyjskiej świątyni.
 - Strefa Oceaniczna – składające się z 7 zbiorników mieszczących ponad 3 miliony litrów wody. W tej części Orientarium znajduje się podwodny tunel dla zwiedzających o długości 26 m. W basenach pływa ponad 1300 przedstawicieli różnych zwierząt wodnych, należących do 180 gatunków.
 - Strefa Dżungli – spotkamy tu krokodyle gawialowe, orangutany sumatrzeńskie, niedźwiedzia malajskiego, binturongi i inne.
- Małpiarnia – pawilon, w którym prezentowane są naczelne, m.in. zagrożony wyginięciem makak wanderu, tamaryna cesarska.
- Akwarium – obiekt wraz z 22 zbiornikami (20 dla ryb słodkowodnych i 2 dla ryb morskich) udostępniono zwiedzającym po remoncie w kwietniu 2015.
- Wiwarium – budynek, w którym prezentowane są płazy i gady.
- Motylarnia – pawilon, w którym oprócz egzotycznych motyli prezentowane są także diki i ptaki, m.in. paw kongijski i toko.
- Pawilon Małych Ssaków – w 2014 oddano do użytku wyremontowany pawilon, w którym prezentowany jest m.in. binturong, galidia kasztanowata oraz jeżozwierz indyjski.
- Pawilon „Świat Ptaków” – udostępniony zwiedzającym w 2003, prezentowane są w nim m.in. korońce.

Zwierzęta

Wśród kolekcji zwierząt w ogrodzie można zobaczyć m.in.:

- ssaki: lwy azjatyckie, zebry Chapmana, tygrysy amurskie, oryksy szablorgie, żyrafy Rothschilda, pandy małe

- ptaki: żurawie rajskie, żurawie białoszyje, sępy płowe, pawie kongijskie, muszkatela dwubarwna, bocian czarnodzioby. Od 25 czerwca 2015 w ogrodzie zoologicznym prezentowana jest grupa pingwinów przylądkowych.
- gady: legwan fidżyjski, krokodyl gawialowy, kameleony lamparcie

Osiągnięcia hodowlane

Placówka od 1975 należy do Światowego Stowarzyszenia Ogrodów Zoologicznych i Akwariów (ang. WAZA), a od 1993 jest członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Ogrodów Zoologicznych i Akwariów (ang. EAZA).

- 7 lipca 2014 w łódzkim ogrodzie wykluł się narażony na wyginięcie kazuar hełmiasty; ponownie w maju 2016 w zoo, wykluły się trzy kazuary hełmiaste
- narodziny tamaryny dwubarwnej (pod koniec 2014 roku)
- w maju 2015 w zoo urodził się samiec rysia nizinnego
- w lutym 2019 w zoo urodził się binturong

Zarządcy obiektu

Dyrektorzy

- Stefan Rogowicz: czerwiec 1939–1940
- F. Hase: 23 maja 1942–1945
- Bronisław Wójcik: 1945
- Ryszard Tomski: 1945–1947
- Franciszek Wiercioch: 1947
- 1947: Jan Landowski
- Leszek Dukwicz: 1947–1951
- Henryk Sandner: 1952
- Henryk Dwojacki: kwiecień 1953–1957
- Aleksander Gaworkiewicz: 1957–1969
- Andrzej Sosnowski: styczeń 1969 – 31 grudnia 1996
- Ryszard Topola: 1 stycznia 1997 – 28 września 2012

Szefowie Sekcji ZOO Zarządu Zieleni Miejskiej

- Magdalena Janiszewska: 28 września 2012 – 1 stycznia 2015
- Tomasz Jóźwik: 1 stycznia 2015 – 22 czerwca 2016

Prezesi Zarządu Miejskiego Ogrodu Zoologicznego w Łodzi

- Arkadiusz Jaksa: 22 czerwca 2016 – 3 października 2024
- Łukasz Goss: od 3 października 2024

Źródło: Wikipedia